

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov. (Mindre berigelsesforbrydelser m. m.).

(Første behandling af lovforslaget (nr. 193) findes i tidenden sp. 4791, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 2245).

Der var stillet 6 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Tastesen: Mit partis ordfører i denne sag er fru Birte Weiss, som folketinget har bevilget barselorlov. Jeg skal derfor i stedet for fru Birte Weiss på socialdemokratiets vegne knytte nogle få bemærkninger til lovforslaget og de ændringsforslag, der foreligger her ved anden behandling.

Først den del af lovforslaget, der er udskudt til næste samling. Det drejer sig for det første om blasfemiparagraffen, og det tror jeg folketinget vil kunne bære en udsættelse af.

Men dernæst drejer det sig om den del af lovforslaget, der vedrører sænkningen af den seksuelle lavalder fra 15 år til 14 år. Det er blevet fremført, at det var nødvendigt at høre straffelovrådet, før vi tog endelig stilling til, om vi skulle have en aldersgrænse eller løse dette problem på en anden måde, f. eks. ved en ændring af straffelovens § 223. Vi er helt indstillet på at behandle dette spørgsmål igen i næste folketingssamling og finde frem til en rigtig afgørelse her.

Det betyder samtidig, at den ligestilling mellem homoseksuelle forhold og heteroseksuelle forhold, som skulle have været løst i denne samling, må udskydes et år. Der er en uændret principiel stilling i socialdemokratiet til, at der må indføres en ligestilling her, der er blot tale om udskydelse til næste samling, så dette forhold bliver løst på en rigtig måde.

Så er der den del af lovforslaget, som der glædeligvis mellem alle 5 partier er opnået enighed om. Det drejer sig om en sænkning

af strafudmålingsniveauet for mindre berigelseskriminalitet af ikke-professionel karakter. Her foreligger der et enkelt forslag, som sænker strafudmålingsniveauet fra maksimum 2 års fængsel til 1½ års fængsel og i gentagelsestilfælde fra 3 års fængsel til 2½ års fængsel, og dermed gives der jo udtryk for den intention, som ligger bag hele lovforslaget.

Jeg vil gerne sige, at hvis dette vældig vigtige lovforslag skal få nogen betydning, hvis domspraksis skal rette sig ind efter det, der ligger i dette forslag, er det nødvendigt, at der samtidig sker en stærkere oprustning af kriminalforsorgen i frihed, end det hidtil har været tilfældet. Jeg er klar over, at det koster nogle penge, men man vil sikkert i domspraksis skele til de muligheder, man har for at hjælpe de mennesker, som man i givet fald vil give betingede domme, og derfor spiller det en rolle, at vi får denne kriminalforsorg forbedret så godt, som det overhovedet er muligt. Det var en klog justitsminister, der ved første behandling sagde, at det ville være en klog og rigtig investering at give nogle flere penge til kriminalforsorgen i frihed. Jeg håber, at ministeren ikke har glemt dette løfte, jeg håber, han vil arbejde videre med sagen. Det er kun ved at give penge ud på dette område, at det virkelige kan lykkes for os at klare den mindre berigelseskriminalitet med andre foranstaltninger end de straffeforanstaltninger, som vi vil undgå længst muligt.

Hanne Budtz: I det konservative folkeparti er vi tilfreds med, at forslagene vedrørende nedsættelsen af den seksuelle lavalder og ændringen af blasfemiparagraffen udgår. Nu forstår jeg på justitsministeren — det står også i betænkningen — at det alene er for denne samlings vedkommende. Jeg synes på en måde, det var synd, de overhovedet blev taget med i første omgang. Jeg siger ikke dette, fordi de slet ikke var forberedt, fordi der ikke var tilstrækkelige oplysninger om dem, og heller ikke i betragtning af, at vi ikke kunne gå ind for disse to ændringer, men fordi der i øvrigt har været sådan en positiv indstilling til spørgsmålet om nedkriminalisering, og vi har både her i det høje ting og ude omkring i befolkningen været meget optaget af hele dette spørgsmål. Der-

[Hans Budtz.]

for er det godt, at dette lovforslag, som det nu vil fremtræde efter ændringsforslagenes vedtagelse, alene kommer til at handle om det, som vi også i vort parti betragter som det positive, nemlig en udvidelse af hele kriminalforsorgen i frihed, således at hele denne forsyng tillægges langt større betydning. Vi er enige i den nedkriminalisering, der finder sted, men lad mig her ligesom ved første behandling understrege, fordi pressen stadig væk, synes jeg, bruger et forkert ordvalg, at der fortsat ikke er tale om afkriminalisering. Det er en ændret vurdering med henblik på strafudmålingen, der skal komme til anvendelse, og det synes jeg ikke kan gentages ofte nok.

Vi er enige i det stillede ændringsforslag nr. 6, som bl. a. går ud på, at gentagelsestilfælde får virkning for strafudmålingen. Vi tilslutter os med glæde selve den tendens, der ligger i lovforslaget, således som det nu fremtræder, efter at skønhedspletterne er fjernet.

Nathalie Lind: Også fra venstres side kan vi tilslutte os dette lovforslag.

Jeg er ikke helt enig med den socialdemokratiske ordfører om, at det er bedrøveligt, at vi ikke har nået hele lovforslaget i denne samling. Jeg mener, at vi netop har brug for at få så mange saglige oplysninger ind som muligt, ikke mindst vedrørende den seksuelle lavalder, før vi tager endelig stilling, og vi havde som bekendt ikke ved første behandling nogen udtalelse fra straffelovrådet. Nu får vi tid til at behandle det, og så kan vi forhåbentlig nå frem til et resultat, når blot vi får den fornødne tid til, at synspunkterne kan mødes.

Vi er som sagt enige i dette. Vi er også enige i princippet i det stillede ændringsforslag nr. 6. Jeg lægger uhyre vægt på, at man fastholder en ekstra strafferamme i gentagelsestilfælde som foreslået af straffelovrådet. Det er ikke, fordi jeg mener, man altid bør give maksimumsstraf, men jeg mener, at effekten af dette, at der er en ekstra sanktion, når der foreligger gentagelsestilfælde, er vigtig, og det er derfor godt, at vi får denne bestemmelse med nu. På denne baggrund kan vi fra mit partis side anbefale ændringsforslaget.

Else-Merete Ross: Det radikale venstre kan som de andre partier tilslutte sig ændringsforslagene og lovforslaget som helhed.

Særlig megen diskussion har der været om straffelovens § 285. Jeg synes, at den salomoniske løsning med at sætte strafferammen til 1½ år og i gentagelsestilfælde til 2½ år er værd at anbefale.

Retsudvalget har været under stærkt tidspress. Det er derfor forståeligt, men jeg vil ligesom hr. Tastesen sige også beklageligt, at lovforslagets § 1, punkt 10-13 har måttet undskydes til næste år. Den eneste trøst er, at ministeren vil genfremsætte dem i næste samling. Jeg håber, det bliver i begyndelsen af samlingen, så man ikke også i næste samling kan undskyldte sig med tidnød og således ikke få dem gennemarbejdet og nå til et resultat.

Ruth Olsen: Dette meget begrænsede nedkriminaliseringsforslag er blevet yderligere barberet siden første behandling for at leve op til den her brede enigheds velsignelser. Lovforslaget er stort set blot en korrektion af straffeloven på de områder, hvor ændringerne i realiteten allerede har fundet sted i praksis. Derfor bekymrer det os ikke så meget, at en del udsættes til næste samling. Men skal vi til at kriminalisere nye former for samfundsskadelig virksomhed, kan det nu ikke nytte, vi bruger så mange ressourcer på at fange de helt små fisk og gang på gang ofrer kost og logi på denne kategori — de er såmænd dyrere for samfundet at holde inde end at have ude. Skal vi gøre noget ved de alvorlige samfundsbrydere — og det gælder ikke bare bagmandsfisk — og skal vi til at prioritere disse brede problemer højere, end vi hidtil har gjort, bliver vi nok nødt til at gå længere, end dette forslag gør, med hensyn til at nedprioritere de traditionelle og mindre væsentlige lovbrud. Jeg udtrykte ved første behandling vor utilfredshed med, at lovforslaget ikke gik langt nok. Den utilfredshed er selvfølgelig ikke blevet mindre siden, men vi kan naturligvis ikke andet end tilslutte os lovforslaget. Små skridt er immervæk bedre end slet ingen, så længe det bare er skridt i den rigtige retning vel at mærke.

Ændringsforslaget vedrørende § 285 kan måske være betænkeligt, idet det betyder,

[Ruth Olsen.]

at muligheden for at forhøje straffen i gentagelsestilfælde opretholdes, et princip, vi ikke er tilhængere af i SF. På den anden side indeholder ændringsforslaget en ned-sættelse af strafferammen fra 2 år til 1½ år for de ikke-professionelle berigelsesforbrydere, altså en slags forbedring i forhold til ministerens oprindelige lovforslag, hvor strafferammen var 2 år, og derfor kan vi alligevel tilslutte os ændringsforslaget og anbefaler altså lovforslaget med de stillede ændringsforslag.

Justitsministeren (K. Axel Nielsen): Jeg takker udvalget for den enige indstilling. Også jeg beklager ligesom hr. Tastesen, fru Else-Merete Ross og fru Ruth Olsen, at det ikke har været muligt at gennemføre hele lovforslaget, men jeg må ligesom ved det forrige lovforslag erkende, at retsudvalget har haft et meget betydeligt arbejdsprogram, og det er derfor fuldt forståeligt, at man ikke har kunnet nå på forsvarlig vis at behandle alle de spørgsmål, som har været fremdraget.

Jeg vil gerne over for hr. Tastesen bekræfte, at jeg under første behandling udtalte mig om, at det var nødvendigt, at vi foretog en oprustning af kriminalforsorgen i frihed, og jeg kan også bekræfte, at jeg vil søge de bevillinger, som er nødvendige, for at denne oprustning kan finde sted. Jeg har altså ikke glemt det, jeg dengang lovede.

Jeg takker og håber på, at vi til næste år kan fuldføre det påbegyndte arbejde.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslag nr. 1-6, § 1, således ændret, og §§ 2 og 3 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 200) findes i tidenden sp. 4022, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 2421).

Der var stillet 25 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Erik Andersen (Fr.borg amt): Vi står her over for et forslag til en ny lov om styrelsen af højere uddannelsesinstitutioner, og det, man her ved anden behandling kan registrere og positivt glæde sig over, er, at det er lykkedes undervejs i udvalget at nå frem til en enig indstilling fra de 5 partier i folketinget. Jeg finder, det er overordentlig glædeligt, men også, at det er overordentlig gunstigt for læreanstalterne og for universiteterne, at man nu får en lov, der er vedtaget med alle partiets stemmer. Det er gunstigt, fordi en sådan lov, vedtaget så stærkt, skulle kunne skabe den fornødne arbejdsro på universiteterne og læreanstalterne og samtidig give en rimelig sikkerhed for, at loven ikke alt for snart igen tages op til revision. Man skulle have sikret en lovmæssig dækning for en fornuftig udvikling af samarbejdet på og demokratiseringen af de højere læreanstalter.

Det er klart, at når man er nået frem til enighed i udvalget, er det, fordi alle parter har været parat til at give afkald på nogle af de måske lidt mere principielle synspunkter, og det er lige så klart, at hvis man ønsker at anfægte noget af det, der indtil nu er blevet enighed om, vil man meget vel komme i den situation, at debatten starter forfra.

Vi har i udvalget registreret, at den gruppe medborgere, denne lov henvender sig til, er overordentlig velartikuleret. Det har vi kunnet måle dels i de skriftlige henvendelser, udvalget har fået, dels ved antal-